

V souzeném případě splnila pojišťovna předpoklady onoho odstavce a žalobce nevznese odpor, z čehož plyne, že projevil podle prvního odstavce § 2 řeč. zák. souhlas s pojistkou, a jsou proto jak důvod, proč zaplatil prémii za rok 1935 až 1936, tak i to, že se pokusil o vypovězení pojistné smlouvy, naprosto bezvýznamné. Ustanovení čl. 3 všeobecných pojistných podmínek jest tak jasné, že není příčiny k použití vykládacího pravidla § 915 obč. zák., a neomlouvá žalobce ani to, že je neprávnik a že si proto nebyl vědom právních důsledků nepodání včasného odporu.

Čís. 16719.

Domovníci (zák. č. 82/1920 Sb. z. a n.).

Obsluha kotlů ústředního topení patří mezi úkony ne domovnické podle § 6, odst. 2, uved. zák., za něž přísluší domovníku nezadatelný nárok na mzdu v místě obvyklou. Tohoto nároku se však může domovník platně vzdát po výpovědi domovnického poměru, třebaže před uplynutím výpovědní lhůty.

(Rozh. ze dne 17. února 1938, Rv II 350/37.)

Žalobu, již se žalobce — domovník — na žalovaných majitelích domu domáhal mimo jiné zaplacení 11.416 Kč s přísl. jako dměny za obsluhu (vytápění, ošetřování a opravování) kotlů pro ústřední topení a pro teplou vodu v domě žalovaných, nižší soudy zamítly.

Nejvyšší soud uložil soudu první stolice další jednání a nové rozhodnutí a uvedl v otázce v právní větě vytčené v

důvodech:

Nižší soudy zjistily, že žalobce byl přijat za domovníka a že bylo při tom ujednáno, že obsluha kotlů bude náležeti k jeho pracem a že mu za tyto zvláštní úkony bude dávana odměna ve volném otopu z ústředního topení a ve volném odběru teplé vody. Ježto žalobce za dotčené práce byl podle této úmluvy odměňován a pobíral tedy smlouvenou odměnu v podobě naturálií, odpírá mu odvolací soud požadovanou odměnu v hotovosti, maje za to, že za onu práci nemůže požadovati odměnu ještě jednou.

Leč odvolací soud přezírá, že tu nejde o práce vyžadované správou domu (§ 6, odst. 1, zák. č. 82/1920 Sb. z. a n.), nýbrž o úkony domovnické ve smyslu § 6, odst. 2, téhož zákona, za něž přísluší domovníku mzda v místě obvyklá, a že podle § 15 téhož zákona toto právo domovníkovo nemůže býti ani ujednáním vyloučeno, ani omezeno. Nebyla-li žalobci poskytnuta odměna v místě obvyklá, byli žalovaní bezdůvodně obohaceni na žalobcovu újmu a žalobce se na nich může domáhati náhrady toho, oč byl zkrácen.

Bude tudíž třeba zjistiti, které úkony s obsluhou kotlů spojené žalobce skutečně vykonával a po kterou dobu, jaká mzda se za takové

úkony obvykle v B. vyplácela a dále jakou cenu mělo plnění mu poskytnuté (odběr teplé vody a otop z ústředního topení), ježto žalobci nelze upřít nárok na možný přebytek.

Jde dále o různé nedomovnické práce žalobou blíže uvedené. V tomto směru zjistily nižší soudy, že žalobce za ony práce dostal zapláceno jednak částkami peněžitými, jednak věcnými dávkami, že byl s těmito odměnami vždy spokojen a uznal v potvrzení ze dne 1. srpna 1936, že mu byly jeho práce zapláceny a že ode dne 1. srpna 1936 (»dnešním dnem«) nemá proti žalovaným žádných požadavků.

Ustanovuje-li zákon v § 15, že domovníkův nárok na obvyklou odměnu za práce nedomovnické nemůže býti ujednáním vyloučen nebo zkrácen v neprospěch domovníka, má na mysli jeho hospodářskou nesamostatnost a služební závislost na vlastníku domu a tím též omezenou volnost projevu svobodné vůle, ježto není rovnocenným smluvníkem v poměru k vlastníku domu. Jakmile však sešlo s této závislosti a nerovnosti zrušením domovnického poměru, ať výpovědí či jiným ukončením tohoto poměru, není již třeba domovníku zvláštní ochrany, neboť se zase stal rovnocenným smluvníkem a může volně nakládati se svými nároky z domovnického poměru do té doby mu vzniklými.

Prvý soud zjistil — a toto zjištění nebylo napadeno v odvolání —, že žalobci byla již koncem července 1936 dána výpověď z domovnického poměru ke dni 15. srpna 1936 a že úmluva, kterou žalobce prohlásil vůči žalovaným, že odměňování nedomovnických prací, o něž jde, bylo dostatečné a že již z tohoto důvodu nic nemá k požadování od žalovaných, byla sjednána dne 1. srpna 1936, tedy po výpovědi dané žalobci. Dotčená dohoda obsahuje tedy platné vzdání se veškerých nároků, žalobci do 1. srpna 1936 vzešlých, a žaloba není tedy co do odměny za ony úkony důvodná.

Avšak žalobce se domáhal též odměny za práce a úkony, které vykonal po dni 1. srpna 1936. Žaloba není v té příčině úplně jasná, ježto u jednotlivých položek neuvádí přesná data, kdy tyto úkony byly provedeny, a bude proto třeba žalobcův přednes doplniti podle § 182 c. ř. s. Šlo by tu o tyto položky: za řezání a štípání dříví 930 Kč, práce zahradnické 3.240 Kč, spálení obchodních knih 27 Kč, dohromady 4.197 Kč, a to ovšem jen částečně, pokud by byly tyto práce konány po dni 1. srpna 1936, ježto žalobce přednesl, že uvedené úkony konal po celou dobu svého zaměstnání v letech 1934 až 1936. Bude proto třeba zjistiti, zda a po případě které z dotčených prací konal žalobce po dni 1. srpna 1936, a zda a kolik dostal za ně zapláceno, a kolik činí odměna za takové práce v místě obvyklá.

Vychází-li se s uvedeného právního hlediska, není žaloba důvodná co do odměny za práce nedomovnické v částce (5.168 — 4.197) = 971 Kč. Jinak, t. j. co do zbytku odměny za tyto práce 4.197 Kč a o odměnu za práce spojené s obsluhou kotlů 11.416 Kč není věc zralá k rozhodnutí (§ 510 c. ř. s.) a ježto se vady svrchu dotčené zároveň týkají řízení prvé stolice, bylo se usnésti, jak ve výroku uvedeno. Konečně se upozorňuje, že při výpočtu nutno odečísti částku 210 Kč, která již v žalobě byla odečtena.